
Heemkunde Vereniging

MAAS EN SWALMDAL

1988 **2**

Inhoud

- blz. 29 Inhoud.
- blz. 30 Van de redaktie.

PROGRAMMA

- blz. 31 Jaarprogramma rest 1988.
- blz. 32 Open monumentendag in Beesel-Reuver.

HEEMKUNDIG ALLERLEI

- blz. 33 Bij de voorkant.
- blz. 34 Bestuurssamenstelling.
- blz. 34 Oproep van een lid.
- blz. 35 Een naam voor ons INFO blad?
- blz. 36 Zwarte schuur van de paters te Belfeld afgebrand.
- blz. 37 Nieuwe aanwinsten voor de bibliotheek.

HISTORIE

- blz. 38 Twee maal Middelhoven 1452-1453.
- blz. 42 Schouten en Schepenen van Beesel en Belfeld in de eerste helft van de 18 de eeuw.
- blz. 45 De tienden te Belfeld.

ARCHEOLOGIE

- blz. 46 Beeselnaar doet archeologische vondst.
- blz. 47 Tweede onderzoek naar restanten van de " hof gen Rade ".

GENEALOGIE

- blz. 50 Kontaktavond genealogie.
- blz. 51 De familie Heysters.

Van de redactie

Voor U ligt de 20ste editie van het verenigingsblad van de Heemkundevereniging Maas en Swalmdal.

Het blad verschijnt 4 keer per jaar, en dus bestaat het 5 jaar; een lustrum dus. Toch wel iets om even bij stil te staan.

Hoe is het blad tot stand gekomen?

Wel, in de eerste tijd van het bestaan van de vereniging werd regelmatig een stencil rondgestuurd naar de leden, waarin werd aangekondigd wat er allemaal voor activiteiten gehouden gingen worden. Na enige tijd vond men dat deze stencils gebundeld moesten worden in een periodiek.

Hierin was dan ook plaats voor oproepen, verslagen, mededelingen en kleine artikeltjes van leden.

Het moest dus ook een contactblad zijn voor de leden. Veel leden wonen geografisch erg verspreid en kunnen d.m.v. dit blad toch contact houden met rest van de vereniging, ook als ze de regelmatige verenigingsactiviteiten niet bijwonen.

Behalve in onze regio hebben we leden, verspreid wonend in de provincie, en zelfs door het hele land. Regionale dag- en weekbladen, waarin vaak nieuws van de vereniging staat bereiken niet al onze leden. Het blad vervult dus een heel andere functie dan ons jaarboek en mag hiermee dan ook niet vergeleken worden.

De afgelopen 5 jaar zijn we er redelijk in geslaagd om de opdracht uit te voeren, ofschoon we soms toch wel graag van meer leden iets zouden willen ontvangen. Interessant zou het zijn te weten hoe onze leden het blad al die tijd hebben ervaren. Laat ons eens horen wat U ervan vindt.

Vijf jaar is ons blad naamloos gebleven. Op een oproep voor suggesties voor een naam is nooit gereageerd. Nu doet ons redaktielid Loe Giesen op blz. 35 een suggestie voor een naam. Gaarne zouden we van U reacties hierop willen horen.

de Redactie.

Programma

De rest van het jaarprogramma 1988 ziet er (onder voorbehoud!) als volgt uit:

juli/augustus: vakantie.

18 september: Open Monumentendag. Zie toelichting.

9 oktober: Herfstwandeling i.s.m. het I.V.N. afd. Belfeld- Tegelen- Beesel. De voor dit periodiek beloofde informatie volgt in het volgende info-blad en middels de pers.

21 oktober: Op initiatief van en in samenwerking met de Milie- en Heemkunde Vereniging Swalmen verzorgt H.Verhoeven een lezing over oude kinderboeken uit de periode 1880-1940. Meer hierover in het volgende info-blad en via de media.

november: Naar voorbeeld van het programma "Kunst of Kitsch" taxeert experte Ria Janssen-Van Horick het door u meegebrachte antiek. Georganiseerd in samenwerking met de M.H.V.S.

december: Drs. J.Schattorjé verzorgt een dialezing over kunst en kultuut in het Limburgse Maasdal. In het volgende info-blad meer hierover.

GENEALOGEN OPGELET !

3 oktober: Kort voor het ter perse gaan van dit info-blad heeft de activiteiten-commissie besloten om alsnog een kontakt-avond voor stamboom-onderzoekers te organiseren. Meer hierover vindt u onder het hoofdstuk Genealogie.

OPEN MONUMENTENDAG IN BEESEL-REUVER

Net als afgelopen jaar zal onze vereniging, ditmaal echter in nauwe samenwerking met het plaatselijke V.V.V., de organisatie op zich nemen van de landelijke Open Monumentendag. In tegenstelling tot 1987 is gekozen voor de zondag (18 september), dit in verband met de beoogde bezoekersgroep. Gezien het beperkte aantal objecten binnen onze gemeente zou dit jaarlijks terugkerend evenement waarschijnlijk een langzame dood sterven wanneer we ons slechts tot inwoners uit de regio zouden beperken. In overleg met V.V.V. en de leiding van bungalowpark De Lommerbergen zal dan ook middels een bijsluitende deze Monumentendag extra onder de aandacht van deze gasten worden gebracht. De organisatie hoopt op deze manier de continuïteit van dit evenement te kunnen waarborgen.

Hoewel een en ander op het moment van dit schrijven nog definitief gestalte moet krijgen, is de opzet t.o.v. vorig jaar enigszins gewijzigd. Als startpunt is gekozen voor het V.V.V. in de hal van het gemeentehuis in Reuver, waar een kleine tentoonstelling plus een vrijwel doorlopende diavoorstelling aanwezig zullen zijn. Aan de hand van een beschrijving zullen de deelnemers weer een aantal gebouwen kunnen bezoeken. Welke deze gebouwen zijn, kunt u t.z.t. lezen in de dag- en weekbladen. Bovendien ligt het in de bedoeling om bij Ronckenstein en rond de kern van Beesel een of meer rondleidingen met gids te verwezenlijken.

Voor onze "zuster-vereniging", de Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen, was deze dag vorig jaar een groot succes. Doordat deze dag dit jaar echter samenvalt met Swalmer kermis, ziet de vereniging zich genoodzaakt om de activiteiten kleinschalig te houden. Meer hierover vindt u eveneens t.z.t. in de regionale en plaatselijke pers.

Hebt u belangstelling om bij de voorbereiding of uitvoering van deze dag mee te helpen, dan kunt u contact opnemen met de activiteiten-commissie.

Wiel Luys '(04704-3098)

Loe Giesen (04704-1327)

Heemkundig allerlei

BIJ DE VOORKANT

Eigenlijk zou de Kapel bij de Onderste Hof op de voorkant moeten prijken, maar omdat hiervan een wel erg winterse tekening is, hebben we de keuze maar op de St.-Antoniuskapel in Beesel laten vallen.

Onder de diverse werkgroepen van onze vereniging neemt de werkgroep Kruisen en Kapellen Beesel-Reuver een bijzondere plaats in.

In de vrij korte periode dat deze werkgroep bestaat heeft de groep al veel werk verzet. Sinds de op-richting (zie info-blad 1987/2 blz. 33-34) begin vorig jaar zijn al drie kapellen gerenoveerd dan wel 'onder behandeling', t.w. de St.-Antoniuskapel, de Mariakapel aan de Onderste Hof en de Bakhei's kapel.

Volgens een publikatie van het Nederlands Openlucht-museum Arnhem werden de eerste kapelletjes gebouwd in de 15de of 16de eeuw. Soms werd de bouw ervan voorafgegaan door een veldkruis op dezelfde plaats. Dit is zeer waarschijnlijk het geval bij de Bakhei's kapel.

Veldkruisen en kapellen werden om uiteenlopende redenen opgericht en gebouwd: uit dankbaarheid, ter herinnering, als bescherming tegen natuurrampen en in enkel geval misschien wel omdat een uitbreiding van de processie-route een extra 'statie' wenselijk maakte.

De wegkruisen en veldkapellen in Beesel werden reeds beschreven door J.Thijssen (Jaarboek 2), tevens voorzitter van de Werkgroep Kruisen en Kapellen. Hopelijk wordt dit voorbeeld voor de overige kruisen en kapellen binnen ons werkgebied in de toekomst gevolgd.

Wie geïnteresseerd is in het werk van de werkgroep of een concrete bijdrage wil leveren, kan kontakt opnemen met de secretaris van de werkgroep, dhr. Paul Dautzenberg (04704-1798).

Loe Giesen.

OPROEP VAN EEN LID

(genealogie)

Bij mijn onderzoek naar de Fam. Nijssen, wonend in in Beesel en omgeving ben ik vastgelopen in Haelen. Daar huwt jan./febr. 1740 Joannes Nijssen met Anna Albers en laten aldaar acht kinderen dopen.

De vermoedelijke ouders van Joannes zijn Wilhelmus Nijssen en Joanna Verheggen. Dit echtpaar huwt te Buggenum 18-4-1709, maar laat geen kinderen te Buggenum dopen. Ook niet in Nunhem-Haelen-Roggel-Horn.

Vraag: Wie weet waar het echtpaar Nijssen-Verheggen heeft gewoond en graag alle gegevens over dit echtpaar.

Mevr. T. Wolters-Niessen
St. Norbertusstraat 18
6591 GL Gennep.

BESTUURSSAMENSTELLING

Op 21 maart j.l. was de jaarvergadering van de Heemkundevereniging in ons verenigingslokaal te Reuver. De opkomst van de leden was goed.

Op punt 10 van de agenda stond de verkiezing van bestuursleden.

Aftredend volgens rooster waren de heren Ger Geerlings, Frans Sloesen en Henri Smeets.

Penningmeester Ger Geerlings stelde zich niet meer herkiesbaar.

Ab van Dijk en Peter Peeters beëindigden hun taak als bestuurslid.

Frans Sloesen en Henri Smeets waren herkiesbaar, en werden ook herkozen.

Verder werden er drie nieuwe bestuursleden gekozen, dit zijn:

Albert Pouls Koningin Wilhelminalaan 90 Swalmen.

Gerard Pubben Hoendercamp 1a Reuver.

Ron Aspers Nachtegaalstraat 6 Reuver.

Gerard Pubben is de nieuwe penningmeester geworden, Henri Smeets blijft secretaris.

Van de scheidende bestuursleden werd op gepaste wijze afscheid genomen.

EEN NAAM VOOR ONS INFO-BLAD ?

Het^{is} inmiddels alweer vijf jaar geleden dat in september 1983 het eerste info-blad van de persen rolde. Hoewel al meteen de wens voor een naam werd uitgesproken, is het hier nooit van gekomen.

Gebrek aan interesse, gebrek aan inspiratie of voldoet de algemene benaming info-blad of periodiek gewoon?

Voor de handhaving van de huidige vorm is een en ander te zeggen. Na vijf jaar is er al sprake van een zekere traditie-vorming. Ook is de opmaak van de kافت met het logo van de vereniging mooi sober en direkt herkenbaar als zijnde een uitgave van onze vereniging. Bovendien is het zoeken van een goede naam niet eenvoudig. Toch wil ik een poging wagen.

Tijdens onze excursie naar Baarlo en het bezoek aan de oude wasplaats De Sjprunk werd ik door deze benaming geïnspireerd tot de keuze: SJPRUNSKES.

Deze naam heeft m.i. ook voor ons werkgebied de nodige mogelijkheden.

- Het is een dialectwoord waardoor het streek-eigen karakter benadrukt wordt.

- Een 'sjprunk' of bron is de voedingsbron van Maas en Swalm, en sluit zodoende mooi aan bij de reeds bestaande naam van onze vereniging.

- Het verenigingsblad probeert een bron van inspiratie te zijn voor de lezers.

- "SJPRUNSKES" suggereert frisheid en vernieuwing; twee eigenschappen die belangrijk zijn voor een gezonde vereniging. De meervoudsvorm benadrukt de diversiteit van de leden en hun interesses.

- De onderwerpen die in het blad aan de orde komen springen vaker dan eens 'van de hak op de tak'. Ook in dit opzicht is "SJPRUNSKES" een bruikbare benaming.

- De opmaak kan grotendeels behouden blijven door te kiezen voor de indeling:

SJPRUNSKES

kwartaalblad van heemkunde vereniging

MAAS EN SWALMDAL

L.G.

ZWARTE SCHUUR VAN DE PATERS TE BELFELD AFGEBRAND

Doordat enkele jeugdigen de kookkunst nog niet helemaal meester bleken te zijn, ging op maandagmiddag 25 april 1988 de Zwarte Schuur van de Paters langs de Hoverheideweg in Belfeld in vlammen op.

Het vrijwel uitsluitend uit hout opgetrokken gebouw brandde tot de grond toe af. Hoewel de brandweer vrij snel ter plaatse was, kon zij weinig méér doen dan nablussen. De schuur dateerde in eerste aanleg uit 1913, toen de paters vanuit de Patershoof (de oude St.-Leonardushoeve) nog druk doende waren met de ontginning van het Meerlebroek. Dit eerste gebouw kreeg in de loop van deze eeuw diverse opvolgers. Het is echter niet waarschijnlijk dat de schuur ook ditmaal zal worden herbouwd. Hiermee behoort een markant gebouw van Belfeld waarschijnlijk definitief tot het verleden.

NIEUWE AANWINSTEN VOOR DE BIBLIOTHEEK.

- Van Vilsteren, V.T.: Het Benen Tijdperk. Gebruiksvoorwerpen van been, gewei, hoorn en ivoor, 10.000 jaar geleden tot heden. Drents Museum, 1987.
- Milikowski, E.: Romeinse vondsten uit een Frankisch grafveld bij Swalmen (L). Bijvakschrift bij de doctoraalstudie Prehistorie aan het Biologisch Archeologisch Instituut van de Rijksuniversiteit Groningen. April 1982.
- Melchior, Juliaan: De Bokkerijders. Feiten en verhalen uit de Bokkerijderstijd.
- Timmermans, Prof. Dr. J.J.M.: Oude Schoonheid in Limburg.
- Heemkundevereniging Roerstreek: Jaarboek nr. 20 van de H.V.R. Herkenbosch, 1988.
- Giesen, L.: Boerderijen in Swalmen, Beesel en Belfeld. Een overzicht. Reader t.g.v. lezing van H.V. Maas- en Swalmdal. Reuver, 1988.
- Houben, P.: Van Barle tot Baarlo. Monumenten en monumenten uit een rijk verleden. Uitgave van de Stichting Historische Werkgroep te Baarlo. Heerlen, 1984.
- Stichting Historische Werkgroep "De Borch" te Baarlo: Het landgoed "De Berckt". Deel 4 in de serie "Baarlose Sprokkelingen".
- Limburgs Tijdschrift voor Genealogie: Lijst van namen van militairen uit de Franse Tijd (1793-1813) afkomstig uit het gebied van de tegenwoordige provincies Limburg.
- Houben, P.: Vervolglijst van namen van militairen uit de Franse Tijd (1793-1813) afkomstig uit het gebied van de tegenwoordige provincies Limburg. Uitgave Stichting Historische Werkgroep "De Borch" te Baarlo.
- Berichten R.O.B., Jaargang 35 (1985).
- Frankowitz/Venner: De zegels der steden en dorpen in het Overkwartier van Gelder 1250-1798. Uitgave Van Spijck, Venlo z.j. (1987).
- Schoorl, F.: Nederlandse Archeologische Rapporten (NAR) deel 5. Uitgave ROB. Amersfoort, 1987.
- Voskuil, J.: Van vlechtwerk tot baksteen. Geschiedenis van de wanden van het boerenhuis in Nederland. Uitgave St. Historisch Boerderijonderzoek. Arnhem, 1979.

Historie

TWEE MAAL MIDDELHOVEN 1482 - 1453

In de twee laatste periodieken van de M.H.V.S. (1988 nrs. 1 en 2) verschenen onlangs twee artikelen over de Kloostershof te Middelhoven. In het eerste artikel, dat vooral handelt over een vroeg 17de eeuws bouwbestek van de boerderij, werden twee overdrachten uit 1452 en 1453 genoemd. De hierin genoemde gegevens waren ontleend aan de inventaris. Bij een bezoek aan het R.A.L.M. na het verschijnen van bovengenoemd artikel bleek dat beide charters dermate onvolledig zijn samengevat in de inventaris (het betreft een magazijnlijst), dat ik het wenselijk vind om de volledige tekst bij deze alsnog in onverkorte vorm te publiceren. Aangezien gegevens veelvuldig worden overgenomen zou deze storende onvolledigheid al snel een eigen leven gaan leiden met alle nare gevolgen vanden.

Omdat deze 'rectificatie' wegens ruimtegebrek pas over een half jaar in het periodiek van de M.H.V.S. zou kunnen worden geplaatst, is in overleg met de redactie van dit kwartaalblad besloten om ons info-blad deze 'primeur' te gunnen.

De twee charters, resp. inv.nr. 128 en 131 van de magazijnlijst van het klooster Maria Weide te Venlo, luiden als volgt:

- Ick Johan van Oest here tot Hillenraede ende wij Lambrecht Walssart ende Wijne van Swalmen, laten des vurscreven Johans van Oestz, tugen in desen brieve, dat voir ons
- syn coemen, Kathrijn, Luytgart ende Dericksken Manss, gesusteren, witlicke dochteren wanneer Derick Manss ende Geirtruden synre huysvrouwen seliger gedechten
- ende hebben myt oeren wittigen gekaeren mombar myt namen Sybrecht Joirdens ontfangen alle alsulcken erve ende goit, als oen ons deils aen der

-helffte des alingen hoeffs ende erves te Myddel-
 hoeven, mit alle synen rechten ende toebehoir, inden
 kerspel van Swalmen gelegen, van doide oerre
 -seliger alderen vurscreven aengestorven ende aenge-
 vallen is, welken alingen hoeff vurscreven men van
 mij haldende is, ende Sybrecht vurscreven heeft alle dit
 -vurscreven goyt ende erve, als eyn mombar, ende om be-
 den wille Katherijnen, Luytgartz ende Dericksken Manss
 vurscreven opgedragen myt volcomener
 -vertichenisse, in handen mijns Johans van Oest here tot
 Hillenraede vurscreven tot orber, nutte ende behoiff
 des rectors, der priorynne ende des ge-
 -meijnen Cloisters ende Conventz Ingher Weijden bynnen
 der stat van Venle gelegen, ende oerre nacomelingen,
 ende Sybrecht heeft sich ende
 -dese vurscreven drie gesusteren, als mombar, ende oer-
 re erven, dair aff onterfft ende ontguet, ende ick
 Johan van Oest here tot Hillenraede vurscreven
 -heb den rectoir, priorynne ende gemeyne personen des
 vurscreven cloisters ende conventz Ingher Weijden ende
 oere nacomelingen dair yn orkonde deser
 - vurscreven laten, gesat, geërfft ende geguet, dat
 erfflicken, ewelicken ende ommermeir tot eynen erff-
 recht te hebben, te behalden ende te besitten
 -ten ewigen dagen toe, myt alle den recht, ende op al-
 len eynden ende steden, dair des vurscreven goytz ende
 erves recht gelegen is, ende die vurscreven
 -mijn laten, na mijnre manneniss wijsden, dat sich myt
 recht geboirden, ende die rectoir, priorynne ende ge-
 meyne personen vurscreven ende oere naco-
 -melingen, des vast ende seker sijn ende blyven sullen,
 ende dese vurscreven gesusteren ende oer mombar vur-
 screven ende des gelycks oerre alre erven geyn-
 -rehande recht, reden noch bescheit meer daer aen en
 hebben noch en behielden, in eyniger wijs, ende alte-
 mail sonder argelist, In orkonde
 -der wairheit des vurscreven saken, so heb ick Johan
 van Oest here tot Hillenraede vurscreven mynen segel
 voir my ende voir dese vurscreven laten, om oirre
 -beden wille, want sy geyne segele en hebben, aen desen
 apenen brieff, beheltlick den here ende alre mallick

- sijns goiden rechten, gehangen, onder welken
- segel vurscreven wij laten vurscreven tugen alle dese vurgemelte saken alsus geschiet te syn gelijk vurscreven steyt, Gegeven int jair ons heren dusent vierhondert
 - twe ende vijfftych des neesten goinsdaigh na sent Johans dach ante portam latinam.

[R.A.L.M. Maria Weide 128; charter. Zegel van Johan van Oest vrijwel onherkenbaar]

- Wer Johan Portkens, richter, Lambrecht Walscharts ende Gaetschalck Loeker, laten Johans van Oeste
- here tot Hellenraede, duen kont allen luyden ende tugen in deesen apenen brieve dat vur ons comen syn
- Jhelis ende Jacop Pparren, gebruederen, ende hebben bekant dat sy wetlick ende wael in eynen erffkoupp ende
- mit rechten vertegenisse verkocht hebben huem Reyner Kepken, rector des cloesters van onss liever vrouwen
- ende der elffduysent meghden bennen Venloe geheyt an der Weyen ynne behueff des convents des ghemeynen
- cloesters vurscreven all alsulken erve ende guet als die vurgemelte gebruederen hebben in den kerspell ende gericht
- van Zwalmen mit namen dat halffve guet tot Middelhaven in hoghen, in leghen, in naten, in droeghen ende
- mit alle synen rechten ende tuebehoeren dair Dederick Mans kynderen van Ruremunde die andere helfft van den selven
- guede tegen hadden, ende den vurgemelten cloester dair ynne geërfft ende geguedt hebben, also dat die vurgemelte
- gebruederen noch haeren erven gheynreleyde rechten dair aen en hebben noch en behalden, Ende die vurgemelte gebruederen
- hebben gelaeft ynnen Reyner rectoir vurscreven bennen jair ende daghe alle rechte aenspraecke aen den vurscreven guede aff
- te duen ende recht weertscapp te duen als des vurscreven guetz rechten gelegen sijn, Ende Johan Portken richter

- vurscreven heeft den vurgemelten halven hoff tot
Middelhaven oevermits onss laten vurscreven voirt
beleendt ende opgedragen
- huem Reyner der rectoir vurscreven ende heeft huem
tot behueff des convents des selven cloesters erfilick
ende
- ewelick dair ynne geguedt ende geërfft als rechten en-
de gewoonlick is, Beheltenis den heren syns rechts,
ende mallinck
- des syns, Alle arglyste ende behendicheyt hier ynne
genstlich uytgescheiden, In orkonde der wairheit
deeser saecken
- vurscreven, so hebben wer Johan Portkens, richter,
Lambrecht ende Gaetschalck, laten vurscreven, omme
gebreeck wille onss
- .-zegellen te deess tyt want wer gheyne zegellen en heb-
ben, gebeden ende bidden Johannen van Oeste, here tot
Hellenraede,
- dat hij deesen brieff vur ons ter konden ende ter wair-
heyte bezegelen wille, dat ick Johan van Oest here tot
Hellenrade
- omme haeren alre beden wille ende ter ewiger konden
gherne gedain hebbe, Gegeven int jair onss heren
duysent vierhondert
- ende dry ende vyfftych op den achden dach van sente
Johans dage ewangelystz.

[R.A.L.M. Maria Weide 131; charter. Zegel van Johan
van Oest in redelijke staat. Dorso: Der coupbrief
van den halven hoeff tot Swalmen, 1453.]

Mei 1988.
Loe Giesen.

SCHOUTEN EN SCHEPENEN VAN BEESEL EN BELFELD
IN DE EERSTE HELFT VAN DE 18DE EEUW. ..

Net als de twee vorige lijsten van schepenbankleden van Beesel en Belfeld is ook de hierna volgende opsomming weer verre van volledig. Aanvullingen -ook op de vorige lijsten- blijven dan ook welkom.

-1700 maart 31

Dirick Stevens, schepen
Geurt Wolfarts, schepen
Hendrick Schutgens, schepen

-1702 november 21

Franciscus Cox, landscholtis
Willem Geraerds, schepen
Jan Peulen, schepen
Willem Willems van Belfeld, schepen

-1708 mei 8

Hendrik Arets, schepen
Jan Puylen, schepen
Joan Crebber, landschrijver

-1708 mei 21

Peter Quijten (x met Elisabeth Beurskens), schepen
Hendrick Arets, schepen
Jan Peulen, schepen

-1709 april 30

Willem Gerats, schepen
Thulmen Gerits, gezwoene

-1709 november 3

Aret Geradts, schepen

-1711

Frederick Jacob Cox, landscholtis
Willem Geradts, schepen
Jan Sanders, schepen
Peter Quiten, schepen
Jan Peulen, schepen
Lindert Janssen, schepen

zie volgende bladzijde

- 1715 december 16
 - Cox, scholtis
 - Jan Peulen, schepen
 - Jan Sanders, schepen
 - 1717 januari 18
 - Frederick Jacob Cox, scholtis
 - Willem Geraets, schepen
 - Peter Quijten, schepen
 - 1719 Willem Geraets in plaats van de landscholtis
 - Willem Quijten, schepen
 - Jan Peulen, schepen
 - 1734 sept 27
 - Geret Heinen, schepen
 - J.Geredts, schepen
 - Willem Josten, borgemeester
 - 1740 februari 3
 - Willem Stevens in plaats van de landschrijver
 - 1740 oktober 17
 - J.van Dam, landschrijver
 - 1741 februari 6
 - J. van Dam, landschrijver
 - Frederick Jacob Cox, landscholtis
 - Hendrick Ketelaers, schepen
 - Johannes Cruijsbergh, schepen
 - 1741 april 25
 - J.van Dam, landschrijver
 - Frederick Jacob Cox, landscholtis
 - Gerardt van den Broeck, schepen
 - Hendrick Ketelaers, schepen
 - 1743 februari 5
 - Frederick Jacob Cox, landscholtis
 - Joannes Cruijsbergh, schepen
 - Daniel Mooren, schepen
 - J.van Dam, landschrijver
 - 1747 oktober 30
 - Daniel Mooren, schepen (tevens pachter Klerkenhof LG)
 - Willem Stevens, schepen
- zie volgende bladzijde

-1748 mei 27

Fredrick Jacob Cox, landscholtis
Gerardt van den Broeck, schepen
Daniel Mooren, schepen
Joes van der Leeuw, landschrijver

-1749 juli 3

Frederick Jacob Cox, landscholtis
Gerardt van den Broeck, schepen
Gerardt Janssen, schepen
Joes van der Leeuw, landschrijver

-1750 juni 23

Fredrick Jacob Cox, landscholtis
Gerardt van den Broek, schepen
Gerardt Janssen, schepen

-1750 oktober 13

F.J.Cox, scholtis
Coenrardt Gerits, schepen
Joes Schreurs, schepen

-1750 Frederick Jacob Cox, landscholtis

Gerardt Janssen, schepen
Gerardt van den Broeck, schepen
Daniel Mooren, schepen

Zoals we kunnen vaststellen, was Frederick Jacob Cox geruime tijd landschout. Pastoor Driessen (Geschiedenis van de St.-Urbanusparochie te Belfeld blz. 36-37) noemt een ambtsperiode van 1706-1757. Mijn laatste vermelding van hem dateert uit 1751. In 1753 was hij reeds opgevolgd door J.Fr.Lindtgens, die dit ambt tot minstens 1762 bekleedde. Cox overleed op 3 januari 1757 te Roermond, waar hij drie dagen later werd begraven in de kerk nabij het koor van de H.Maagd Maria.

Volgende keer de voorlopig laatste aflevering van Beeselse en Belfeldse schouten en schepenen. Daarmee zal een eerste serie tot aan de opheffing van de schepenbank op 22 september 1795 'compleet' zijn. Hierna zal een begin worden gemaakt met een voorlopige opsomming van de schepenbank van Swalmen en Asselt.

Loe Giesen

DE TIENDEN TE BELFELD.

Een historische bijdrage.

Over de tienden van Belfeld schreef pastoor Driessen in 1971 reeds een en ander in zijn boek over Belfeld. Als aanvulling hierop de volgende gegevens:

7 september 1700: Bij het bereiken van de meerderjarige leeftijd verheft jonker Willem Werner von Hundt 2 Gelderse lenen, t.w. de hof te Wambeeck en de tiende "ingen Loo" te Belfeld en Tegelen.

2 december 1728: Henricus Fransen verheft als gevolmachtigde van de douairière (adelijke weduwe) van Hundt geboren vrouwe Van Wickraeth tot Groote Bullesheim als moeder en voogdes van haar dochter Anna Elisabeth van Hundt, de tiende "in gen loo" te Belfeld.

24 oktober 1750: De tiende "in gen Loo" wordt belast ten behoeve van Theodorus Willemsen en Wilhelmina Crijnen.

21 maart 1766: De advocaat en oud-burgemeester Conraedt, gevolmachtigde van Joachim Reinoldt van Glasenapp en Anna Elisabeth Louisa van Hundt, belast de tiende "in genloo" ten behoeve van Theodorus Willemsen en Wilhelmina Crijnen en hun erfgenamen.

24 november 1791: Baron van Calckum genaamd Lohausen als gevolmachtigde van Baronesse van Glasenapp geboren Van Hundt verheft de tiende in Genloo onder Belfeld; tevens draagt hij de tiende met de daarop staande schuld over aan G.E.Vos de Wael.

[bronnen: R.A.L.M. Hof van Gelder te Roermond, inv.nr. 228, fol. 23verso - 24.

R.A.L.M. Hof van Gelder te Venlo, inv.nr. 1773, fol. 19-20, 111-114, 186-188, 188-190, 317-319, 319-322, 322-325.]

Loe Giesen.

Archeologie

BEESELNAAR DOET ARCHEOLOGISCHE VONDST

Bij de aanleg van een kleine vijver achter zijn woning heeft Beeselnaar J.Hendricks een archeologische vondst gedaan. Terwijl hij bezig was met het verwijderen van een boomstronk met behulp van een bijl kwamen geheel onverwacht scherven van een klein potje tussen de wortels tevoorschijn. Gelukkig zag de vinder vrijwel meteen de archeologische waarde van zijn vondst in en bracht de Werkgroep Archeologie hiervan op de hoogte.

Op maandagavond 9 mei kregen vier leden van de werkgroep de gelegenheid om de aan de rand van het gazon gelegen kuil voor de vijver (2x2 m) verder te verkennen. Vanaf de bodem van de kuil, circa 45 cm onder het maaiveld, werd ook de rest van de aarde zorgvuldig afgeschaafd. Behalve enkele aanvullende scherven van het inmiddels vrijwel complete potje werden echter geen vondsten gedaan en konden geen verkleuringen geconstateerd worden. Mogelijk heeft het potje zich op de bodem van de toenmalige graf(?) kuil bevonden. Op het moment dat het tussen de wortels gevonden werd waren de kuilsporen dan ook waarschijnlijk reeds vergraven.

Het is voor zover bekend de eerste keer dat op de Krietheuvel een dergelijke vondst werd gedaan.

In de loop van deze zomer zal dhr. Hendricks de uit de kuil afkomstige aarde aan een grondige inspectie onderwerpen, voordat zal worden overgegaan tot restauratie en determinatie.

Op de datering en functie van het circa 15 cm hoge potje, dat waarschijnlijk uit de IJzertijd dateert, zullen we in een later stadium terugkomen. Nadat het potje gerestaureerd, gefotografeerd en getekend is zal het worden teruggegeven aan de vinder.

Loe Giesen.

TWEEDE ONDERZOEK NAAR RESTANTEN VAN DE HOF GEN
RADE. (zie ook info-blad 1987/4, blz. 86-90).

Van woensdag 6 t/m zaterdag 9 mei 1988 vond nabij de boerderij Stroucken te Bussereind (gem. Beesel) een onderzoek plaats naar de restanten van de hof gen Rade. Zoals reeds eerder uit een onderzoek gebleken was, bevindt zich hier in de bodem de (rechtspositi-onele) voorloper van kasteel Nieuwenbroeck. Veel vragen waren bij het vorige onderzoek helaas nog niet opgehelderd, zoals met name de omvang van het complex. Vandaar dat in overleg met drs. H.Stoepker, provinciaal-archeoloog van Limburg, een nader onderzoek gepland werd om in ieder geval deze vraag op te lossen.

Op woensdagmorgen 6 april werd na enkele dagen : droog weer in de laagte ten noorden van de Tasbeek met het onderzoek begonnen. Door middel van boringen werd geprobeerd om de loop van de omgrachting vast te stellen. Hierbij deed zich al snel het probleem voor, dat de vermoede omgrachting zich op te grote diepte zou kunnen bevinden, zodat deze met een grondboor niet opgespoord kon worden. Vandaar dat geprobeerd werd om aan de hand van het verloop van een dikke zwarte humuslaag en de drassigheid van de bodem de omgrachting te volgen. De zwarte humuslaag gaf in ieder geval al aan dat in vroeger tijden een groot gedeelte van het terrein een moeras moest zijn geweest. De reeds genoemde laag bleek in noordelijke en oostelijke richting naar beneden af te hellen. Bovendien was de dieper gelegen ondergrond er ook veel drassiger. Dit deed bij ons het vermoeden rijzen dat hier een eventuele omgrachting moest worden gezocht. Dit zou betekenen dat een bij de vorige opgraving gevonden omgrachting zich hier voortzette.

Er werden nu in het verlengde van elkaar drie proefsleuven gegraven. Onze eerdere vermoedens werden bevestigd, want bij de derde proefsleuf werd inderdaad de bewuste omgrachting aangesneden. Door de diepe ligging (ca 2 m beneden het maaiveld) en het snel stijgende grondwater kon deze niet verder meer gevolgd

worden. Wel werden enkele monsters uit het onderste deel van de omgrachting genomen om deze te kunnen gebruiken voor pollen-analyse. In het profiel van sleuf drie was duidelijk af te lezen, dat de zwarte humuslaag hier doorsneden was om de omgrachting te graven.

In de drie proefsleuven, met een diepte van ca 1-2 m, werden diverse eikehouten palen aangetroffen. Helaas kon hiertussen, mede door het beperkte onderzoek, geen duidelijk verband ontdekt worden. Interessant was de ontdekking van twee palen met daar tegen bevestigd een tweetal boeiplanken. Dit gegeven, in combinatie met het dwarsprofiel, geeft een houvast voor het begin van de omgrachting; de boeiplanken lagen nagenoeg in het verlengde van de bij de vorige opgraving gelokaliseerde noordelijke mergelmuur.

Loodrecht op sleuf 1 werd een dwarssleuf gemaakt, waarin enkele interessante details konden worden blootgelegd. Behalve weer diverse palen bevond zich hier pakket stenen met een doorsnee van ca 1 m en een dikte van ca 40 cm. Dit was opgebouwd uit enkele lagen gestapelde maaskeien. De stenen lagen in situ op een ca 5 cm dikke laag rivierzand vermengd met grind. Die laag bevond zich weer boven de reeds eerder genoemde humuslaag. Ongetwijfeld moet het stenenpakket een muurplaat geweest zijn, die gediend heeft om een houten staander te dragen. In dezelfde sleuf bevond zich de aanzet van een tweede muurplaat en in het verlengde daarvan (in sleuf 1) werd een concentratie maaskeien gevonden die, hoewel deze niet in een herkenbaar verband lagen, ook op een muurplaat kunnen wijzen. Vermoedelijk hebben we hier dan ook te doen met een deel van een houten gebouw (vakwerk?), dat gezien de diverse leifragmenten bedekt moet zijn geweest met leien. Een mergelfundering, zoals bij het vorige onderzoek werd gevonden, werd ditmaal niet aangetroffen. Zelfs geen spoortje van mergel. Het moet dus niet uitgesloten worden geacht, dat we te doen hebben met een tweetal tot hetzelfde complex behorende boerderijen (zoals we uit archiefmateriaal uit de late 16de en vroege 17de eeuw weten), die hier

op het ca 0.5 ha grote terrein gelegen waren. Gezien de gevonden aardewerkfragmenten moet het oostelijke gedeelte uit de 15de of 16de eeuw dateren, terwijl het westelijke gedeelte eerder in de 14de eeuw kan worden geplaatst.

De gegevens van de opgraving zullen nog verder moeten worden uitgewerkt. In ieder geval ziet het er naar uit dat de eerste bewoners een in dit moerassige gebied uitstekende landtong hebben gekozen als nederzittingsplaats. De landtong moet door een puinkegel gevormd zijn door zand, afkomstig uit het ongeveer 4 m hoger gelegen Haselt. Dit terrein ligt namelijk precies in het verlengde van de holle weg (Rayerveldweg), die vanuit het Haselt naar beneden komt. Om het terrein goed te kunnen verdedigen was een doorsnijding van de landtong nodig. Dit is gebeurd door het graven van een omgrachting, die door de natuurlijke gesteldheid van het terrein aan de overige drie zijden overbodig was. Het oudste gedeelte van de hof Gen Rade is hierna nog eens extra versterkt door een weermuur van het mergel, dan wel met een mergel fundering, die het complex omgaf.

Door het onderzoek van de Archeologische Werkgroep weten we nu in ieder geval meer over een van de voornaamste middeleeuwse gebouwen van Beesel. Vandaar dat het in de bedoeling ligt om hieraan door middel van een kleine expositie in de hal van het gemeentehuis te Reuver in de nabije toekomst aandacht te besteden.

W. Luys.

Genealogie

KONTAKTAVOND GENEALOGIE.

Pagina 414 op Teletekst laat het duidelijk zien: bij vele stamboomonderzoekers is er een duidelijke behoefte aan kontakt met geestverwanten. Ook binnen onze vereniging werd reeds geruime tijd geleden de wens uitgesproken om tot een genealogische kontaktavond te komen. Op maandagavond 3 oktober zal onze verenigingsavond dan ook geheel in het teken van stamboomonderzoek staan.

Wat is het doel van deze avond? Beginnende genealogen krijgen te maken met steeds weer nieuwe problemen. Het zoeken naar voorouders is nu eenmaal niet altijd even eenvoudig en menig onderzoek loopt na verloop van tijd muurvast.

Door ervaringen uit te wisselen kunnen we elkaar wellicht verder helpen. Elke periode en elk archief vereist zijn eigen aanpak. Waar de een lange tijd vertwijfeld zoekt naar een nieuw aanknopingspunt, kan de ander deze informatie in 'hapklare brokken' reeds hebben.

Op deze avond zal -waarschijnlijk ook aan niet-leden- de mogelijkheid worden geboden om allerlei vragen beantwoord te krijgen en om informatie uit te wisselen. Zeker wanneer het onderzoek zich concentreert binnen het werkgebied van onze vereniging, zullen diverse onderzoeken zich ongetwijfeld overlappen. Onder het motto "Beter goed gejat dan slecht verzonnen" kan dan ook mogelijk (uiteraard in goed overleg!) mogelijk het een en ander aan enkele stambomen worden toegevoegd.

Registers van doop, huwelijk en overlijden zijn uiteraard zoals altijd aanwezig, evenals b.v. bidprentjes en het onlangs gebonden Overdrachtsregister van Beesel en Belfeld 1752-1770. Met behulp van de door de bezoekers meegebrachte informatie kunnen op deze avond hopelijk heel wat vraagtekens worden omgezet in uitroeptekens.

Genealogische aantekeningen:

DE FAMILIE HEJSTERS.

Een beperkte genealogie van de familie Heister te Roermond (Maasgouw 3 [1881], blz. 454-455) vormt de basis voor de volgende aantekeningen.

- I. Bruno Heister X Maria van Pallant.
- IIa. Niet met name genoemde zoon; kannunik.
- IIb. Johan Heister (1516-1584), X ca 1541 met Catharina van Huckelhoven († vóór 1573).
- IIc. Anna Heister. † 1589 Sittard.
- IIIb1. Johan Heister.
- IIIb2. Bruno Heister, † 1600, X Margaretha van Beugell, † na 1601. Bruno of 'Braun' was voogd te Sittard.
- IIIb3. Gerard Heister, schout te Roermond, † 1606, X met Odilia Oidtman, † na 1624.
- IIIb4. Mechtildis Heister, X met N. van Alffen.
- IIIb5. Hendrik Heister, X met Catharina (Eiserman of van Haren [?]).

Nà 1578 (z. j.) werd N. Heister beleend met het vijf bunder grote kluppelleen genaamd het Bijnsteen te Swalmen, grotendeels gelegen in het Wylerveld en nabij Rookhuizen.

Op 24 juni 1593 droegen Braun Heyster, voogd te Sittard en zijn vrouw Margreten van Beugell; Gerhart Heyster, schout van Roermond en zijn vrouw Odilia Oidmans; en Herrich Heyster en zijn vrouw Catharinen, mede namens hun zwager en zusters, twee erfmalder rogge min drie kop, gevestigd op de hoeve Tgen Nop te Swalmen; twee bunder land tegen het Asselter voetpad te Leeuwen achter "den briessels bentgen", "mit hustern und bouren" over aan de armenmeesters te Roermond, in ruil voor een erfpacht van tien malder rogge jaarlijks, gevestigd "op Heysters hoeff tot Bessell gelegen". Deze erfpacht was op 4 april 1431 door Geraert van Steghe en diens vrouw Gryete verkocht aan Walraven 'de kremer' en diens echtgenote Luyte.

In de loop van de 16de eeuw werd de erfpacht in ruil voor land te Ool overgedragen aan de familie Heyster.

- IVb3a. Catherina Heijsters, X met Bartholomeus Poeijn, in 1630 genoemd als stadhouder van de Nieuwenbroeckse onderlenen.
- IVb3b. N. Heijsters. *1591 Sittard.
- IVb3c. Rubin Heijsters. * 1593 Sittard.
- IVb3d. Joannes Heijsters (* 1594), X met Ursula van Lom.
- IVb3e. Petrus Heijsters, * 1596 Roermond.
- IVb3f. Matthias Heijsters, * 1600 Roermond.
- IVb3g. Maria Heijsters, * 1602 Roermond.
- IVb5a. Renelis Heijsters, * 1594 Sittard.
- IVb5b. Margaretha Heijsters, * 1596 Sittard.
- IVb5c. Mijken Heijsters, * 1598 Sittard.
- Vb3d1. Gerardus Heijsters, * 1624 Rmd. † jong?
- Vb3d2. Jacobus Heijsters, * 1625 Roermond.
- Vb3d3. Gerardus Heijsters (* 1631 Roermond), X met Levina Bontenaken.
- "In een schuldbekentenis van 1679 verklaart 'capiteyn Gerard Heyster' een som van 200 gulden schuldig te zijn aan 'd'erfgenamen Daem Rouckus'". [Van Abdissenstraat tot Zandkuil (Rookhuizen)].*
- VIb3d3a. Maria Ursula Catharina Heijsters, * 1662 Rmd.
- VIb3d3b. Joannes Josephus Heijsters, * 1665 Roermond.
- VIb3d3c. Livina Odilia Heijsters, * 1665 Roermond.
- In 1707 werd de Hoosterhof te Beesel verkocht door de erfgenamen Heijsters. In 1714 worden de erfgenamen Stams genoemd als eigenaren van de Heijstershof te Beesel.*

Ondanks de nodige aanvullingen ten opzichte van de hierboven genoemde genealogie zijn ook de hier verzamelde aantekeningen verre van volledig. Zo konden diverse vermeldingen nog niet geplaatst worden. Wie met de ongebruikelijke stammenreeks niet uit de voeten kan, kan desgevraagd mijn aantekeningen kopieëren.

Loe Giesen.